

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Publisko spēļu un rekreācijas laukumu drošuma prasības

Rūdolfs Šnepsts
Patēriņa preču uzraudzības daļas
vecākais eksperts

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Preču un pakalpojumu drošuma likums (PPDL)

4. panta otrā daļa

- Pakalpojuma sniedzēja pienākums ir sniegt tikai drošu pakalpojumu, kā arī pakalpojuma sniedzējs ir atbildīgs par sniegtā pakalpojuma drošumu.

5.pants

- Gan precei, gan iekārtai, kura tiek izmantota pakalpojuma sniegšanā, jābūt drošai.

6. panta pirmā daļa

- Pakalpojumam jābūt drošam vai arī tas rada tādu minimālu risku, kurš uzskatāms par pieļaujamu un atbilst augstam drošuma līmenim.

8.panta otrās daļas 2.punktā

- Pakalpojuma sniedzēja pienākums ir nodrošināt apmeklētāju ar informāciju par pakalpojumu - ar brīdinājumiem un lietošanas noteikumiem.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

PPDL un drošs publiskais spēļu un rekreācijas laukums

Drošs laukums:

- drošuma prasībām atbilstošas iekārtas;
- iekārtas atbilstoši uzstādītas – atbilstošā dziļumā, ņemot vērā ietekmes zonas, ņemot vērā savstarpējo izvietojumu;
- informatīvā plāksne;

Ievērojot lietošanas noteikumus – zems savainošanās risks un nav smagu traumu.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Drošs publiskā spēļu un rekreācijas laukuma pakalpojums

Drošs pakalpojums:

- kompetents valdītājs/apsaimniekotājs – pārzina ražotāja dokumentāciju un iekārtu drošuma prasības;
- remonta procesi veikti saskaņā ar ražotāja noteikto - atbilstoši materiāli, atbilstoši instrumenti;
- jāveic dažāda periodiskuma laukumu pārbaudes:
 - regulāra vizuālā pārbaude – virspusēja pārbaude (veic atbilstoši laukuma noslodzei);
 - ekspluatācijas pārbaude – padziļinātākas pārbaudes (veic ne retāk kā četras reizes gadā);
 - ikgadējo galveno pārbaudi - tiek noteikts iekārtas un laukuma vispārējais drošuma līmenis (veic ne retāk kā reizi gadā);
- regulāri tiek vērtēta negadījumu statistika.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

MK 2020.gada 7.janvāra noteikumi Nr.18 „Spēļu un rekreācijas laukumu drošuma noteikumi”

5.punkts

- Nosaka, kuriem laukumiem nepieciešama reģistrācija PTAC reģistrā un pēcuzstādīšanas pārbaude

10.punkts

- Informatīvā plāksne

11.punkts

- Potenciālie riski

13.Punkts

- Ražotāja pienākumi - iekārtu ražošana atbilstoši prasībām, testēšanas pārskati, kopšanas, uzstādīšanas, remonta instrukcijas, paredzamais pielietojums

17. Punkts

- Valdītāja pienākumi

20. Punkts

- Pēcuzstādīšanas pārbaude

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Laukuma un iekārtu izvietojums

Nepieciešams ņemt vērā:

- tehnisko ziņojumu LVS CEN/TR 16879:2016:
„Rotaļlaukumu un citu atpūtas un izklaides iekārtu
izvietojums. Ieteikumi par izvietošanas un spēļu vietu
atdalīšanas metodēm”;
- laukuma dalīšanā pēc vecuma grupām, pēc iekārtu
sarežģītības (piemēram, trenažieri);
- rotaļu zonu savstarpēja nodalīšana (attālums,
nožogojums, apstādījumi);
- ņemt vērā iekārtu ietekmes zonas;
- ņemt vērā apmeklētāju un citu cilvēku paredzamo
pārvietošanos pa laukumu.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Informācija patērētājiem

Nepieciešams laukumā izvietot informatīvo plāksni:

- paredzamais vecums;
- laukuma apsaimniekotājs;
- laukuma adrese;
- drošuma prasības.

Atsevišķi lietošanas noteikumi iekštelpu pilnīgi nožogotām iekārtām.

Bērnu ballīšu telpām – lietošanas noteikumi, kuros iekļautas drošuma prasības, ierobežojumi, uzraudzība.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Risku/apdraudējumu vērtēšana

Novērtēt iespējamību, ka radīsies apdraudējums, kas izraisīs kaitējumu (fizisks ievainojums vai jebkāds cits kaitējums veselībai).

Identificēt un iespējami samazināt riskus.

- Risku veidi:
 - iespīlēšanās (galva, kakls, pirksti, apģērbs);
 - apdare (asas malas, izvirzījumi);
 - struktūra (stabilitāte, korodējuši metāla elementi, satrupējuši koka elementi);
 - pārklājums (biezums, laukums);
 - drošības zonas, brīvās zonas (lielums, pārklāšanās);
 - nokrišana (margas, barjeras, max krišanas augstums);
 - triecieni (šūpoļu piekares, šūpoļu un karuseļa sēdekļi).

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Risku vērtēšana

1. Process:

- identificēt riskus;
- riska pakāpes piešķiršana;
- risku novēršana.

2. Risku faktori:

- apkārtne;
- iekārtas;
- lietotāji;
- citi cilvēki/dzīvnieki;
- laikapstākļi.

3. Risku pasākumu veikšana:

- iekārtu demontāža
- pārvietošana;
- remonta procesi.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Biežākās neatbilstības laukumos

Neatbilstības:

- iekārtu savstarpējā izvietošana, neņemot vērā to ietekmes zonas;
- nav nodrošināti atbilstoši triecienu mazinošie segumi;
- mājas lietošanai paredzētu iekārtu un sastāvdaļu izmantošana (CE marķējums);
- nedrošu iekārtu izmantošana (piemēram, šūpoles ar cietām piekarēm);
- iekārtām trūkstoši elementi;
- būtisks koksnes nolietojums.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Iekštelpu batutu parku standarts

Standarts LVS EN ISO 23659:2023 "*Sporta un atpūtas iekārtas. Batutu parki. Drošuma prasības*"

Attiecas

- Iekštelpu batutu parki
- Izklaīžu parki ar batutu zonām
- Piezemēšanās zonas (porolona baseini, gaisa spilveni u.c.)

Neattiecas

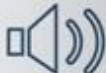

- Ārtelpu batutu parki

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Iekštelpu batutu parku standarts

Galvenās PRASĪBAS			
			
Instrukcijas	Drošums	Izmēri	Papild- aprīkojums
			
Cilvēku skaits	Risku vērtējums	Doku- mentācija	Uzraudzība
			
Apkope	Remonts	Apmeklētāju instruktāža	Rīcība ārkār- tas situācijā

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Laukuma vai iekārtu nodošana citam valdītājam

Nepieciešams ņemt vērā:

- nododot citam valdītājam lietošanā rotaļu laukumu vai iekārtu, nepieciešams pārliecināties vai jaunais valdītājs/apsaimniekotājs ir ar pietiekošu kompetenci rotaļu laukumu jomā, kā arī vai iekārta ir paredzēta publiskai lietošanai.

Sekas – nekoptas iekārtas, neatbilstoši veikti remonta procesi, lietotājus apdraudošas iekārtas.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Laukuma vai iekārtu nodošana citam valdītājam

Piemēri:

- tiek likvidēta skola vai bērnu dārzs un pie šīs iestādes izvietotais laukums kļūst publisks;
- pašvaldība uz daudzdzīvokļu mājas īpašnieku zemes izbūvē rotaļu laukumu vai papildus iekārtu un nodod to lietošanā valdītājiem;
- valdītājs kā dāvanu saņem rotaļu laukumu iekārtu.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Laukuma vai iekārtu nodošana citam valdītājam

Neatbilstības:

- slīdkalniņš:
 - bez sānu aizsardzības;
 - bez nobeiguma daļas;
 - nav šķersstienis;
- bojāta koksne;
- iespējams, šūpoles pārāk tuvu kompleksajai iekārtai (bildē demontētas).

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Laukuma vai iekārtu nodošana citam valdītājam

Neatbilstības:

- bojāta koksne;
- trūkstoši elementi;
- salauzti elementi.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Publiskajam laukumam nepiemērotas iekārtas

Nepiemērotas iekārtas:

- mājas lietošanai paredzētas iekārtas – liecina CE marķējums;
- pašveidotas iekārtas – veidotas no pieejamiem materiāliem un sastāvdaļām, nepārliedzinoties par to atbilstību standarta EN 1176 daļu prasībām;
- iekārtas bez ražotāja dokumentācijas – pastāv iespēja tās neatbilstoši uzstādīt vai remontēt, tādējādi drošu iekārtu padarot par drošuma prasībām neatbilstošu;
- pievērst uzmanību ražotāja paredzētajam iekārtas pielietojumam;
- vides objekti, kuri bērniem pievilcīgi, bet to izveidē nav vērtētas drošuma prasības.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Vides objekti, kuri bērniem pievilcīgi

Publiskajā telpā izvietojot vides objektus, nepieciešams vērtēt to pievilcību bērniem un nepieciešamības gadījumā nodrošināt atbilstību drošuma prasībām.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Mājas lietošanai paredzētas iekārtas

Neatbilstības:

- šūpoles neatrodas vismaz 1500 mm no kompleksās iekārtas;
- slīdkalniņš ar CE marķējumu;
- šūpoles stiprinātas pie gaisa trepēm.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Mājas lietošanai paredzētas iekārtas

Iekārtas ir mājas apstākļiem paredzēta aktīvās atpūtas iekārta, par ko liecina CE atbilstības marķējums.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Neatbilstoši veikti remonta procesi vai pašveidotas iekārtas

Konstatētais:

- iespējams, sākotnēji kompleksā iekārta bijusi ar atbilstošu slīdkalniņu;
- slīdkalniņš ir mājas apstākļiem paredzēta aktīvās atpūtas iekārta, par ko liecina CE atbilstības marķējums;
- nav nodrošināts šķersstienis un citas slīdkalniņu drošuma prasības.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Pašveidotas iekārtas

Neatbilstības:

- kāpelēšanas elementos pastāv galvas iesprūšanas risks;
- slīdkalniņš:
 - nedrošas konstrukcijas (nav šķērsstienis, nav nobeiguma daļas, slīdēšanas virsmā atvērumi);
 - slīdkalniņa ietekmes zonā betona celiņš (neatbilstošs triecienu mazinošais segums).

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Pašveidotas iekārtas

Neatbilstības:

- pakāpienos pastāv galvas iesprūšanas risks;
- slīdkalniņš:
 - CE atbilstības marķējums;
 - Nav nodrošināts šķersstienis un citas slīdkalniņu drošuma prasības;
- šūpoles neatrodas vismaz 1500 mm no kompleksās iekārtas;
- šūpoļu sēdekļis neatbilst triecienu mazinājošajām īpašībām.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Pašveidotas iekārtas

Neatbilstības:

- pakāpienos pastāv galvas iesprūšanas risks;
- slīdkalniņš:
 - sānu aizsardzība 12 cm (neatbilst prasībām);
 - ilgstoši slogojot, rodas drošību apdraudošas plāisas;
- šūpoles neatrodas vismaz 1500 mm no kompleksās iekārtas;
- šūpoļu sēdekļi neatbilst triecienu mazinošajām īpašībām;
- konstrukcija miera stāvoklī atrodas leņķī un lietošanas laikā būtiski kustās.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Nedrošas iekārtas

Basketbola groza un kāpelēšanas elementa ietekmes zonas būtiski pārklājas. Pastāv iespēja, ka iekārtas lietotāji var tikt savainoti ar bumbu.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Nedrošas iekārtas

Nav pieļaujams, ka vienā šūpoļu rāmī ir grozveida šūpoles un parastas šūpoles, kā arī divas grozveida šūpoles.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Nedrošas iekārtas

Nedrošas konstrukcijas
slīdkalniņš - nav nobeiguma
daļas, nav sānu aizsardzības.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Nedrošas iekārtas

Neatbilstības:

- pastāv galavas iesprūšanas risks kāpnēs;
- slīdkalniņam pievienoti konstrukciju stiprinošie elementi, kas rada laukumā negaidītus šķēršļus;
- sānu aizsardzība 13 cm (neatbilst prasībām).

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Nedrošas iekārtas

Neatbilstības:

- krišanas augstums būtiski lielāks par 3 m;
- neatbilstošs triecienu mazinošais segums - zāliens (krišanas augstums lielāks par 1 m);
- pastāv galvas iesprūšanas risks;
- iekārta lietošanas laikā būtiski kustās.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Nedrošas iekārtas

Nav elastīgas atdures vai cita tehniska risinājuma, kas nodrošinātu amortizācijas efektu un šūpoļu sēdekļa attālumu līdz zemei, kas nav mazāks par 230 mm.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Nedrošas iekārtas

Neatbilstības:

- neatbilstošs triecienu mazinošais segums - zāliens (krišanas augstums lielāks par 1 m);
- cietās piekares;
- šūpoļu sēdekļi neatbilst triecienu mazinošajām īpašībām.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Nedrošas iekārtas

Neatbilstības:

- sēdekļiem nav nodrošināti rokturi vai muguras atbalsts;
- bieži vien diametrs pārsniedz 2 m.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Nedrošas iekārtas

Neatbilstības:

- iesprūšanas risks;
- neatbilstošs triecienu mazinošais segums - zāliens (krišanas augstums lielāks par 1 m).

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Potenciāli nedrošas iekārtas

Secinājumi:

- nav piemērotas bērniem;
- drīkst lietot tikai pa vienam, apkārtējiem jāatrodas drošā attālumā;
- tiek slogotas mugura un kakls, neatbilstoša lietošana var radīt nopietnus savainošanās riskus;
- vēlams neizvietot blakus rotaļu laukumiem un nodrošināt ar lietošanas informāciju un brīdinājumiem.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Nepilnīga apkope

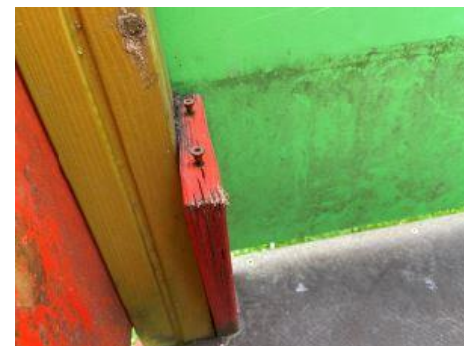

Iekārtai trūkst elementi.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Nepilnīga apkope

Izvirzītas skrūves, trūkstošas skrūves, trūkstoši uzgriežņi.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Nepilnīga apkope

Iekārtu ietekmes zonās bīstami šķēršļi.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Nepilnīga apkope

Salauzti elementi, ietekmes
zonā apdraudējumi (ķieģelis).

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Nepilnīga apkope

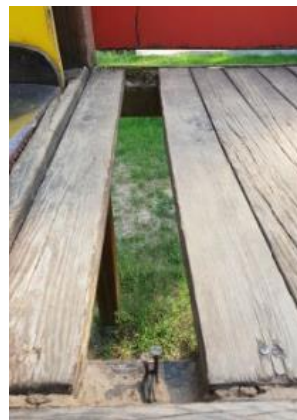

Neatbilstošs triecienu mazinošais segums – zāliens un cietas smiltis (krišanas augstums lielāks par 1 m).

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Nepilnīga apkope

Neatbilstības:

- Iekārtai trūkst elementi;
- Izvirzītas naglas;
- Iekārtas lietošana apdraud lietotāju.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Atbilstoša apkope

Atbilstošs triecienu mazinošais segums - smiltis
(krišanas augstums lielāks par 1 m).

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Nepilnīga apkope

Neatbilstības:

- iekārtai trūkst pakāpieni;
- beigu daļa sākusi sadalīties;
- iekārta kļuvusi par grūti pieejamu iekārtu – rezultātā apgrūtināta iekārtas lietošana;
- iekārtas lietošana rada savainošanās risku.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Nepilnīga apkope

Neatbilstības:

- būtiski bojāta koksne;
- trūkstoši elementi;
- iekārtas lietošana rada savainošanās risku.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Neatbilstoši veikti remonta procesi

Neatbilstības:

- skrūves aizstātas ar leņķveida stiprinājumiem;
- neatbilstoši remonta procesu veikšana, izmantojot citus stiprinājuma veidus, kā noteicis ražotājs;
- rezultātā:
 - izminās konstrukcijas slodžu noturība;
 - pastiprināta nesošās konstrukcijas koksnes bojāšanās un sadalīšanās, un samazināts iekārtas kalpošanas periods.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Neatbilstoši veikti remonta procesi

Neatbilstības:

- skrūves aizstātas ar leņķveida stiprinājumiem;
- neatbilstoši remonta procesu veikšana, izmantojot citus stiprinājuma veidus, kā noteicis ražotājs;
- rezultātā:
 - Izminās konstrukcijas slodžu noturība
 - pastiprināta nesošās konstrukcijas koksnes bojāšanās un sadalīšanās, un samazināts iekārtas kalpošanas periods.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Nepilnīga apkope

Slīdkalniņa izejas sekcijā krājas
ūdens

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Nepilnīga apkope un nedroša konstrukcija

Prasības paredz, ka iekārtu konstrukcijas stiprinājumi vai skrūves var tikt atvērtas tikai ar speciāliem instrumentiem.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Nepilnīga apkope

Smilšu kastes:

- regulāra atjaunošana/papildināšana/tīrīšana nepietiekams smilts apjoms, «veikumi»); smilšu (akmeņi, dzīvnieku
- slēgtākās teritorijās, regulāra smilšu kastu pārklāšana ar vāku.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Iekštelpu rotaļu laukumi

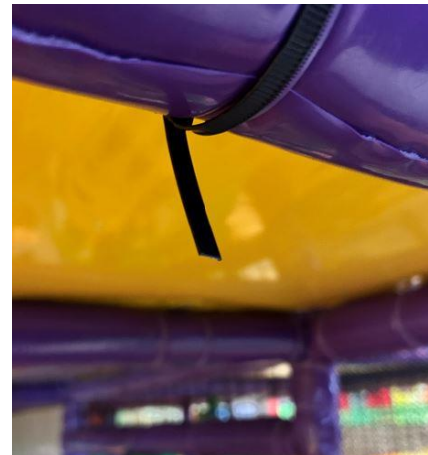

Nolietojums, trūkstoši elementi
un sastāvdaļas.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Iekštelpu rotaļu laukumi

Konstatētais:

- izvietojot pilnīgi slēgtās kompleksajās iekārtās evakuācijas zīmes, nodrošināt, lai tās neapdraud lietotājus;
- remonta procesos izmantotie saviļcēji nedrīkst apdraudēt lietotājus.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Negadījumu statistika un secinājumi

Iekštelpu spēļu un rekreācijas laukumi:

- negadījumi saistīti ar batutu zonu neatbilstošu lietošanu (netiek ievēroti lietošanas noteikumi);
- negadījumi saistīti ar porolona baseinu lietošanu (lauztas kājas, laužts mugurkauls);
- negadījumi saistīti ar slīdkalniņu lietošanu:
 - nav norobežotas bumbu baseinu rotaļu zonas no slīdkalniņa beigu daļas ietekmes zonas;
 - dažādi lūzumi, lietojot slīdkalniņu (var būt saistīti ar matraču nodiluma rezultātā slīdamības palielināšanos).

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Negadījumu statistika un secinājumi

Iekštelpu spēļu un rekreācijas laukumi:

- negadījumi saistīti ar rotaļu zonu lietošanu (bērniem pievilcīga zona) un neatbilstošu triecienu mazinošo segumu izmantošanu. Rezultāts, laužts vairākās vietās žoklis;
- zonas lietošanas aizliegums.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Negadījumu statistika un secinājumi

Ārtelpu spēļu un rekreācijas laukumi:

- sarežģīta trenāžiera neatbilstoša lietošana – viena persona lietoja trenāžieri, otra turēja rokas uz konstrukcijas elementiem. Rezultātā zaudēts pirksta gals;
- risinājums – izvērtēt trenāžieru lietderību laukumā, brīdinājumi.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Negadījumu statistika un secinājumi

Ārtelpu spēļu un rekreācijas laukumi :

- trenāžiera neatbilstoša lietošana – viena persona lietoja trenāžieri, otra rotaļājās zem trenāžiera konstrukcijas elementiem. Rezultāts, zaudēta daļa pirksta;
- risinājums – trenāžieru laukuma izvietošana noteiktā attālumā no bērnu laukumu rotaļu zonām, brīdinājumi par atbilstošu lietošanu, vecuma ierobežojumi;
- valdītājs šajā gadījumā laukumu bija izvietojis noteiktā attālumā no citām rotaļu zonām, starp tām arī apstādījumi, lietošanas noteikumi, brīdinājumi.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

